WYDANIE WIECZORNE.

„GŁOS NARODU" Wychodzi dwa razy dziennie. Cena 4 halerze. Wychodzi dwa razy dziennie. „GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennie o godz. 12-ej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za jednorazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1892 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer południ. 10 ha. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu". Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyj przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie Monarchji i w państwie niemieckiem — Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcya nie zwraca. Adres Red.: Ul. św Krzyża l. 7. Adres tel. „Głosu Narodu" Kraków, Tel. Nr. 90.

Nr 321. Kraków, sobota 20 lipca 1907 r. ROK XV

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCJAN

KRAKOW, 19 lipca.

— **Z Uniwersytetu.** P. Tadeusz Dąbrowski auskultant sądowy, rodem z Tarnowa otrzymał wczoraj na tutejszym uniwersytecie stopień doktora praw.

— **Sprzeniewierzenie.** Policya przyaresztowała tu Augusta Karola Wilibalda trojga imion Kuszilka vel Kuszilka 28 lat liczącego subjekta handlowego z Ołomuńca ściganego listami gończemi za sprzeniewierzenie 280 koron w handlu Kielmana w Bernie.

— **Żydowska złodziejka.** Policya krakowska otrzymała od Pinkusa Barana krawca z osady Inowłodz, w gubernii piotrkowskiej, doniesienie, że aresztowana tu za kradzież 700 k. u p. Bajera i za usiłowaną kradzież u Deutschera inpresarya Chunchuzów, Scheindla Goldberg nazywa się Mindla Lidner rodem z Inowłodzia, liczy 25 lat i była przed tem aresztowana za kradzież w Wilnie.

Po odesłaniu jej do miejsca urodzenia, miejscowy sędzia śledczy wypuścił ją za poręczeniem Pinkusa Barana, który złożył za nią 290 rubli kaucyi. Mendla pod pozorem udania się do krewnych, umknęła i przybyła do Krakowa, a Baran stracił kaucyę. Mindla Lindner prowadzi życie awanturnicze od 13 roku życia w tym bowiem wieku uciekła z domu rodzicielskiego, a od 10 lat trudni się złodziejstwem i ma szerokie stosunki ze złodziejami Równocześnie aresztowano jej wspólnika N. Kauttmana, do którego pisała list nazywając go „wujkiem".

— **Z Zalasowej** piszą nam: Staraniem miejscowego Koła „T. S. L." odbyło się w dn. 29 i 30 czerwca przedstawienie sztuki p. t. „Błażek opętany". Sztuka odegrana za pomocą samych sił włościańskich wypadła nadspodziewanie poprawnie. Szczególnie dobrze wywiązał się z roli „Błażka" parobczak Jan Nalepka. Podziękowanie i uznanie należy się p. Wł. Zawadzie, kierownikowi szkoły i p. St. Szmiglowi za ich bezinteresowną i energiczną pracę. Dziwną natomiast i niewytłumaczoną była niebecność miejscowych osób wpływowych? Wszak to cel tak szlachetny.

Swój.

— **Komiczna opera w Wiedniu.** Dyrektor Karlsteatru Aman wspólnie z Eibenschutzem powzięli projekt wskrzeszenia w Wiedniu opery komicznej której stolica naddunajska nie posiada od 1881 r. t. j. po spaleniu Ringteatru. Inicyatorzy konferowali już w tej sprawie z burmistrzem Leugerem o plac na wybudowanie nowej opery komicznej.

REPERTUAR.

opery i operetki lwowskiej w Krakowie.

W sobotę po raz 3-ci „Stara baśń" Zeleńskiego.

——ooooooooOOOooooooo——

Z Rady państwa.

WIEDEN. Podczas wczorajszej dyskusyi budżetowej w Izbie posłów pos. German omawiał stosunki szkolne w Galicyi, których użyto do ataku i obelg na administracyę tego kraju. Mowca pragnie przedewszystkiem reagować na ataki na galicyjską Radę szkolną krajową, w której zasiadają także ruscy członkowie. Ci zastępcy ruskiego narodu nigdy się na to nie żalili, by krzywdzono Rusinów. Przyznają oni przeciwnie, że polscy członkowie Rady szkolnej popierają słuszne żądania ludu ruskiego. Radzie szkolnej czyniono nawet z polskiej strony zarzuty, że zbytnio jest powolną dla życzeń Rusinów.

W dalszym ciągu zajmuje się szczegółowo stosunkami szkolnymi w Galicyi, a zwłaszcza nauką obu języków krajowych i podnosi, że uchwalono ustawę, według której nauka obu języków krajowych ma być przeprowadzoną we wszystkich szkołach średnich jako przedmiot obowiązkowy.

Następnie p. German odpierał zarzuty Rusinów i polemizował z wywodami pos. Oleśnickiego, wygłoszonymi podczas pierwszego czytania prowizoryum budżetowego.

Mowca poleca utworzenie stałej instytucyj złożonej z fachowców i z wykształconych osobistości któraby przedstawiała propozycje w sprawie zgodnej z duchem czasu reformy szkół średnich. Ta najwyższa władza szkolna, która przy pomocy wspomnianej instytucyi zdołałaby nasze zakłady naukowe uwolnić od formalistyki, od zbytecznego nie nadającego się przetrawić materyału naukowego i wychować uczniów w poszanowaniu każdej pracy, ta władza zasłużyłaby na prawdziwą wdzięczność przyszłych pokoleń. (Burzliwe długotrwałe oklaski).

Na tem obrady przerwano.

Ze względu na to, że poszczególne stronnictwa nie mianowały jeszcze kandydatów do mających się wybrać komisyj, dokonano wczoraj tylko wyboru komisyi gospodarczej i wynik głosowania będzie dziś podany.

WIEDEŃ. (Izba posłów.) Na dzisiejszem posiedzeniu zgłosili wnioski posłowie: Petelenz, Sikorski, Staniszewski i Zieleniewski w sprawie budowy nowego dworca osobowego i towarowego w Krakowie.

Potoczek, Pastor i tow. o zmianę postanowień ustawy z 23 maja 1883 o ewidencyi kat. pod. gruntowego.

Tomaszewski w sprawie poborów oficyantów i pomocników kancelaryjnych, nie należących dotąd do żadnej klasy rangi.

Baxa (wniosek podpisały wszystkie stronnictwa Izby) o uregulowanie poborów państwowych urzędników kontraktowych.

Interpelacye zgłosili:

Józef Staniszewski w sprawie rzekomych nadużyć władz w Cieszanowie.

Bojko w sprawie zniesienia rewizorów bydła w Galicyi.

Stapiński w sprawie uwolnienia niejakiego Jakóba Kozła ze służby wojskowej w Siedliskach

Liebermann w sprawie postępowania prokuratoryi w Krakowie.

Buzek w sprawie przeciążenia pracą przy urzędach pocztowych w Galicyi a szczególnie we Lwowie i pomnożenia personalu urzędników telegraficznych we Lwowie.

Nastąpiły dalsze obrady nad budżetem.

Pos. Hormuzaki żąda samacyi finansów krajowych na Bukowinie przez zniesienie prawa propinacyi. Mówca domaga się reformy wyborczej do Sejmu i występuje przeciw żądaniu Rusinów o połączenie Galicyi wschodniej z Bukowiną.

Tomaschek (soc.) przemawia w języku czeskim i niemieckim. Omawia sprawy szkolnictwa ludowego, które socyalistom najbardziej leży na sercu. Mowca uważa za dziwne, że mowa tronowa wskazywała tylko na religijno-moralne wychowanie. Socyaliści domagają się wolnej szkoły. Mowca żali się na upośledzenie dzieci czeskich w Wiedniu i podnosi, że szkole Komensky'ego, do której uczęszcza przeszło 800 dzieci, odmówiono prawa publiczności. W końcu domaga się utworzenia uniwersytetu czeskiego w Bernie.

WIEDEŃ. Do komisyi ekonomicznej zostali wybrani następujący posłowie z Galicyi: Olszewski, Łuszczkiewicz, Battaglia, Buzek, Dulęba, Zarański, Zieleniewski, Konst. Lewicki, Mahler, Okuniewski i Hudec.

WIEDEŃ. Komisya zapomogowa uchwaliła dziś na wniosek referenta Steinera wszystkie wnioski (około 200) o zapomogi dla okolic dotkniętych klęskami elementarnemi odstąpić rządowi do uwzględnienia i wezwać rząd, aby w razie, gdyby uchwalona suma 3 milionów koron okazała się nie wystarczającą, przedłożył Radzie państwa wniosek o podwyższenie tej kwoty. Uchwalono także wezwać rząd do wypracowania ramowej ustawy zasadniczej zapomogowej i zaprowadzenia na kolejach państwowych ulg taryfowych dla okolic dotkniętych klęskami elementarnemi. O to samo należy się postarać na kolejach prywatnych. Uchwalono dalej wyrazić podziękowanie min. Bienerthowi za przyrzeczenie stworzenia materyalnych podstaw dla wniosków zapomogowych w przyszłości.

WIEDEŃ. W Izbie posłów hr. Kolovrat wyraził zadowolenie z programu rządowego poczem omówił kwestyę węgierską.

Dr. Kost. Lewicki zestawiał przyrzeczenia rządu z czynami i występował przeciw temu, że rząd nie chce się zgodzić na powszechne prawo głosowania do sejmów. Korzystne wyniki budżetu powstały tylko z gnębiących ludność podatków. Omówił obszernie działalność starostów w Galicyi. Domagał się zniesienia prawa propinacyi i prawa polowania. Ostrzegał rząd przed nieuwzględnieniem usprawiedliwionych żądań Rusinów. Żądał równouprawnienia Rusinów, zniesienia samowoli władz sądowych i administracyjnych, ordynacyi wyborczej do sejmu, narodowej autonomii, usunięcia postanowień wyjątkowych ordynacyi wyborczej do Rady państwa, rozwiązania kwestyi agrarnej, poparcia stanu robotniczego i rękodzielniczego, ubezpieczenia na starość, udogodnień w służbie wojskowej, założenia uniwersytetu ruskiego we Lwowie. W obec każdego rządu, któryby nie wypełnił tych żądań Rusini staną na stanowisku opozycyjnem i dlatego też głosować będą przeciw prowizoryum budżetowemu. (Mowca koniec mowy wygłosił po rusku.)

Zabiera głos pos. Kramarz.

Posiedzenie trwa dalej.

——ooooooooOOOooooooooo——

Telegramy.

REFORMA REGULAMINU SEJMOWEGO.

LWÓW. „Gazeta Narodowa" donosi, że stosownie do uchwalonego na ostatniej sesyi Sejmu na wniosek hr. Pinińskiego wezwania do Wydziału krajowego o wygotowanie projektu reformy regulaminu sejmowego — marszałek kraju zarządził wypracowanie nowego regulaminu. Praca jest na ukończeniu i jeszcze w bież. miesiącu ma przyjść pod obrady Wydziału krajowego. Projekt będzie na tego rocznej sesyi jesiennej Sejmu przedłożony.

SIENKIEWICZ WE LWOWIE.

LWÓW. Rada miejska postanowiła zaprosić Henryka Sienkiewicza na uroczystość poświęcenia nowo zbudowanej szkoły im. Sienkiewicza. Rada uchwaliła dalej rozszerzyć etat konceptowych urzędników magistratu o jednego starszego radcę, dwóch sekretarzy i dwóch koncepistów.

PROTOKOŁOWANIE POLSKICH MÓW.

WIEDEŃ. Wczoraj po raz pierwszy pojawił się w Izbie polski urzędnik dla streszczenia mowy posła Stapińskiego. Wydelegowanym został koncepista ministerstwa kolei dr. Stefan Bachnicki.

ORGANIZACYE STUDENCKIE w ROSYI.

PETERSBURG. W myśli uchwały Rady ministrów zatwierdzonej przez cara, studenci wyższych zakładów naukowych będą mieli prawo tworzyć swoje organizacyje w celach nie sprzeciwiających się istniejącym ustawom. Statuta musi zatwiedzić władza administracyjna zakładu. W przeciwnym razie bowiem organizacye będą uważane za sprzeczne z ustawą. Publiczne zgromadzenia na uniwersytetach mogą się odbywać, jeżeli mają charakter naukowy. Policyi przysługuje prawo wysłania zastępców dla przekonania się o charakterze zgromadzenia. Policya jest upoważnioną do zarządzeń dla przywrócenia porządku w razie nie pokojów i do występowania przeciw winnym.

REPRESYE PRZECIW POLAKOM.

PETERSBURG. Z Czyty (Syberya) donoszą: Z rozporządzenia władz zostało tu rozwiązane stowarzyszenie p. n. „Koło polskie", kasę „Koła" skonfiskowano, a prezesa p. Pawła Trzcińskiego, miejscowego sędziego pokoju, pozbawiono urzędu. Stowarzyszeni, nawet domyśleć się nie mogą, co może być powodem tych represyi.

REPRESYE W KRÓL. POL.

WARSZAWA. W księgarni „Kroniki Rodzinnej" policya dokonała rewizyi, poszukując książki p. t. „Dzieje Polski" Orwicza. Ponieważ w księgarni nie było jeszcze tego wydawnictwa dokonano rewizji w drukarni „Reformy" i tam skonfiskowano 14.00 egzemplarzy „Dziejów Polski".

Z rozporządzenia jenerał gubernatora zawieszono „Myśl polską", organ narodowej demokracji, oraz tygodnik „Lud roboczy".

EPIDEMIA.

WARSZAWA. Z Kalwaryi donoszą: Od pięciu dni grasuje tu choleryna. W 112-ym pułku piechoty na cholerynę zachorowało 1.300 żołnierzy, z których jeden zmarł. Wypadki za padnięć na cholerynę wydarzają się też pośród ludności Kalwaryi.

ARESZTOWANIE W KĄPIELI.

WARSZAWA. Z Sosnowca donoszą: W Czarnej Przemszy pod Sosnowcem, gdy 4 młodych ludzi kąpało się w rzece, nagle otoczyło ich kilkunastu kozaków, którzy zrewidowali ich ubrania, a następnie wszystkich kąpiących się aresztowali.

ZABÓJSTWA W ŁODZI.

WARSZAWA. Z Łodzi donoszą: Wczoraj o godz. 10-ej wiecz. na ul. Średniej do robotnika fabrycznego Wawrzyńca Bogusławskiego nieznani ludzie dali 3 strzały, raniąc go śmiertelnie.

Przy ul. Zakątnej do właściciela domu, Dawidowicza, przyszło wczoraj trzech ludzi i zapytało: dlaczego usunął z mieszkania jednego z lokatorów? Gdy Dawidowicz odrzekł, iż skut iem niepłacenia komornego, przybysze wyjęli rewolwery i kilku strzałami zranili D. śmiertelnie.

WYKRYCIE DRUKARNI REWOLUCYJNEJ.

MIŃSK LITEWSKI. Na ulicy Centralnej znaleziono doskonale urządzoną drukarnię pośpieszną rewolucyonistów. Znaleziono tam również dwa rewolwery, dwie skrzynki ładunków, kosz literatury zabronionej, trzy pieczęcie organizacyi rewolucyjnych, ujęto przy tem jedną osobę. W Bobrujsku w synagodze znaleziono 8 gotowych bomb.

BANDYTYZM W ROSYI.

WIATKA. Pet. Ag. tel. donosi: Na Wołdze w nocy w dniu 17 b. m. na pokładzie parowca „Lubinow" w drodze z Permy do Ohańska, dwóch żołnierzy i komisarz policyjny zostało zabitych przez bandę 12 rabusiów, a kapitan i 12 podróżnych zranieni. Bomba, rzucona do maszyny okrętowej, zniszczyła ją, wskutek czego okręt stanął. Rabusie dobrali się do kabiny pocztowej, rozbroili urzędników pocztowych i zrabowali 35.000 rubli, poczem na łodzi umknęli.

PEKIN-PARYŻ.

OMSK. Książę Borghese, uczestnik wyścigu samochodów Pekin-Paryż, przybył tu na swoim samochodzie i o godz. 8 ej zrana wyjechał do Tiukalińska.

REJTERADA RZĄDU PRUSKIEGO.

BERLIN. Rząd postanowił odstąpić od zamiaru przedstawienia w najbliższej sesyi sejmowej ustawy ekspropriacyjnej. Zamierza chwycić się nowych środków dla popierania kolonizacyi niemieckiej na wschodzie państwa, ale z wyłączeniem projektu wywłaszczenia polsków.

SKON.

PARYŻ. Znany powieściopisarz Hektor Malot zmarł w 77 r. życia.

Z PORTUGALII.

LIZBONA. Prezydent ministrów zaproponował królowi, aby ogłosił dekret znoszący Izbę panów i zastąpił ją senatem wybieranym przez lud. W ten sposób ma król pozyskać dla siebie ludność, która jest przeciw niemu wzburzoną.

Król podróżuje po kraju pod bardzo silną eskortą wojskową. Zwiedza on koszary i wszędzie rozdaje między żołnierzy pieniądze, oraz podwyższa pensye oficerów i podoficerów, — chcąc w ten sposób pozyskać sobie wierność armii.

SPRAWA NASIEGO.

RZYM. Przesłuchanie Nasiego zostało na razie ukończone. Dziś rozpoczęło się przesłuchiwanie Lombante.

PALERMA. Wczoraj po południu odbyło się tu zgromadzenie z protestem przeciw aresztowaniu Nasiego. Po zgromadzeniu urządzili uczestnicy pochód po mieście, do którego przyłączyły się tłumy. Przyszło do rozruchów, wojsko i policyę obrzucono kamieniami. Wielu policyantów zraniono. Z pewnego balkonu strzelano także z rewolwerów do policyi. Jeden z przechodniów zginął. Dokonano wielu aresztowań.

POSCIG BANDY.

NEW-JORK. W pobliżu miasta Elpaso w Meksyku, niedaleko granicy amerykańskiej grasowała banda, złożona z 20 rozbójników i oddawna terroryzowała ludność w całej okolicy. Onegdaj rabusie zabili dwóch bogatych meksykanów pochodzenia austryackiego i splądrowali kilka osad. Obecnie ludność męska udała się w pościg za rozbójnikami i każdego z nich schwytanego na miejscu zabija.

ROZBICIE OKRĘTU.

S. JAGO de CHILE. Okręt „Toro" rozbił się przyczem zginęło 17 osób.

AMERYKA I JAPONJA.

NOWY JORK. Dziennik „Woordl" ogłasza półurzędowe oświadczenie, które jak przypuszczają pochodzi wprost od prezydenta Roosevelta. Powiedzianem w niem jest, że Roosevelt nigdy nie dał rozkazu wysłania floty na Cichy ocean i nic nie wie, że taki rozkaz został wydany. Manewry floty, które się przed niedawnym czasem odbyły nie stoją w żadnym związku z kwestyą japońską. Być może, że flota pojedzie także na Ocean Cichy, jednakże ostateczne postanowienie w tej mierze jeszcze nie zapadło. Zdaniem dziennika powyższe oświadczenie zwraca się przeciw tym wszystkim, którzy agitują za wojną z Japonią.

ABDYKACYA CESARZA KOREAŃSKIEGO.

TOKIO. Biuro Reutera donosi: Uważają za prawdopodobne, że cesarz koreański będzie abdykował na rzecz następcy tronu, co oznaczałony pierwszy krok do zreformowania Korei. Po tem nastąpi prawdopodobnie konwencya, mocą której, przy utrzymaniu narodowej egzystencyi Korei, władza zwierzchnia zostanie tak ograniczoną ze rządzący tylko za zezwoleniem i wolą japońskiego ministra rezydenta będzie mógł wykonywać władzę.

SOEUL. Gabinet koreański ustąpił.

TOKIO. Jak donoszą z Seul cesarz koreański odbył dzisiaj rano konferencyę z najstarszymi mężami stanu. Podczas tej konferencyi ministrowie czekali w pokoju sąsiednim. Po dwugodzinnej konferencyi cesarz wreszcie ustąpił i zdecydował się zrzec się tronu. W okolicy pałacu cesarza znajduje się około 2000 osób, wśród których objawia się wzburzenie. W jednej z dzielnic miasta napadło pospólstwo na redakcyę dziennika „Daily Kokumiu" i wyrządziła szkody.

TOKIO. Z Seul donoszą, że dziś wieczór odbędzie się tam uroczyście akt abdykacyi cesarza koreańskiego.

—oooooooOOOoooooooo—

KURSA WIEDEŃSKIE.

Wiedeń, dnia 19. VII. 1907.

	k. h.		k. h.
Akc. austr. Zakł. kred.	650 25	Tureckie tytuniow.	420 —
		Gal. karp. Tow. naft.	515 —
Węg. zakł. kred.	752 50	Renta majowa	92 70
Anglobanku	301 -	Austr. renta kor.	97 30
Unionbanku	538 50	Węg. „ „	97 35
Länderbanku	433 75	56 l. listy t. kr. ziem.	93 05
Bankvereinu	538 50	4% „ Banku h.	95 40
Bodenkredit	1092 –	4½% „ „ „	95 50
Gal. Banku hipot.	572 —	5% „ „ „	110 --
Kolei państwow.	656 50	4% „ „ kraj.	111 —
„ południ.	143 75	4½% „ „ „	96 50
„ Elbethal	422 —	4% Gal. Obl. prop.	101 25
„ Północnej	5180–	4% Gal. poż. k. z 1893	98 —
„ Czerniow.	559 —	4% Poż. m. Lwowa	95 55
Alpiny	590 25	Losy tureckie	93 55
Rima Muranyi	541 —	Marki	182 50
Prask. Tow. żelaz.	2609—	Ruble	117 75
Fabryka broni	510 —	Rosyjskie pap.	252 25

Wydawca i redaktor odpowiedzialny Dr. Antoni Beaupre. — W drukarni „Głosu Narodu" pod zarządem St. Tomaszewskiego w Krakowie.